

SAMFERDSELSNYTT

Fra samferdselsrådene ved EU-delegasjonen

Nr 6 | 2011

Brussel, 8. september

Foto: EC Audiovisual Services

1

HOVEDSAKER

- Arbeidet med det ambisiøse Digital Agenda programmet har høyeste prioritet innenfor Elektronisk Kommunikasjon og Informasjonssamfunnet. Dette gjelder spesielt investeringer i raskere bredbånd og utvikling av anvendelser for bruk.
- Det er fortsatt stort fokus på harmonisering av regulering av internasjonal gjesting og nettnøytralitet.
- Forslag til endring av tachografordningen lagt fram
- Mange initiativ KOM forventes utover høsten
- Lite nytt i diskusjonen om innovative finansieringsformer på det uformelle Transportministermøtet
- Transportkomiteen i EP diskuterte omarbeidingen av Jernbanepakke I
- Kritisk utkast til EP rapport om Hvitboken
- Tema "I Fokus" i dette nr: Renere biler og transport

EUROPAKOMMISJONEN (KOM)

Transport og mobilitet

EU-sertifikatskjema for biobrensel

19. juli publiserte EU-Kommisjonen godkjenningen av de 7 første EU-sertifiseringsordninger for biobrensel. EU har som kjent mål om en andel på 10 % fornybar energi i transport innen 2020. Biobrenslene må oppfylle visse kriterier som for eksempel at de ikke er dyrket på areal som har stort biologisk mangfold eller som er et stort karbonlager (f.eks. skog) og at drivhusgassutslippene (over hele produksjonskjeden) er minst 35 % mindre enn fra fossilt brensel. Foretak som importerer eller produserer biobrenslar kan dokumentere oppfyllelsen av kravene enten ved å bruke et nasjonalt system eller ved å bruke en av EU-sertifiseringsordningene. KOM godkjenner ikke biobrenslene direkte, men sertifiserer sertifiseringsordninger. Per i dag har KOM mottatt 25 søknader om slik sertifisering.

Les mer om sertifiseringsordningen [her](#) og pressemeldinga [her](#). Se ellers "I Fokus" [nedanfor](#).

Transportsamarbeidsplan med EU-naboland

Med meldinga "The EU and its neighbouring regions: A renewed approach to transport cooperation" har KOM lansert en handlingsplan for å styrke transportsamarbeidet med nabolandene i Øst og Sør (rundt Middelhavet). Planen samler tidligere initiativ i en felles politikk. De viktigste tiltakene er:

- det indre markedet for flytrafikk og SES utvides til naboregioner
- TEN-T blir knyttet til transportinfrastrukturen i nabolandene
- godstransport på jernbane blir styrket, bl.a. gjennom å fjerne tekniske hindringer som ulike sporvidde
- en ny Eastern Partnership Transport Portal opprettes under ministerkonferansen 24.-25. oktober i Kraków.

- effektivere sjøtransport (på lang sikt inkludering av landene i EUs Blue Belt-initiativ)
- hjelp til nabolandene til å forbedre vegsikkerhet

Tiltakene skal finansieres av landene selv, men også med støtte fra EU-midler og gjennom lån og kreditt fra internasjonale finansinstitusjoner. Planen går nå til behandling i Rådet og Parlamentet. Polen har etableringen av et Østlig Partnerskap som en av sine prioriteringer under sitt formannskap. Les mer [her](#) og [her](#). Meldinga finner du [her](#).

KOM-forslag for revisjon av tachograf-forordningen

Kommisjonen la 19. juli frem en melding og et forslag til revisjon av tachograf forordningen. Oppdateringen skal ta høyde for den teknologiske utviklingen, gjøre reglene mer effektive og mindre byråkratiske og sikre bedre oppfølging av kjøretid og hvile og dermed forbedre beskyttelse av sjåførenes arbeidsmiljø, øke sikkerhet på veggen og sikre fair konkurranse. Forslaget behandles nå i Europaparlamentet og Rådet.

Les mer [her](#). Pressemeldingen finner du [her](#), og selve lovforslaget og meldinga [her](#).

Øko-innovasjon for mindre CO2-utslipp fra biler

KOM har 25. juli vedtatt en ny gjennomføringsforordning som gjør det mulig å regne med "øko-innovasjon" i CO2-bilansen for nye biler. Fra 2015 får nyregistrerte biler ikke slippe ut mer enn 130g CO2/km i gjennomsnitt. Med den nye forordningen kan bilprodusenten få godkjent opp til 7g/km fra så kalt øko-innovasjon. Det er KOM som avgjør hva som kvalifiserer som øko-innovasjon. Kravene er at teknologien er ny på markedet, bidrar til signifikant CO2-reduksjon og ikke er regnet med i CO2-bilansen fra før. Teknologien må forbedre enten bilens fremdriftsmaskineri eller energibruk fra obligatoriske komponenter. Dermed vil f.eks. et solcellepanel som leverer elektrisitet til bilen kunne få godkjenning, mens en bilradio som er energieffektiv ikke regnes med. Les mer [her](#). Se ellers "I Fokus" nedenfor.

EU og Japan samarbeider om flytrafikk- management

Under sitt transportdialogmøte har EU og Japan undertegnet en kooperasjonsavtale (MoC) innen forvaltning av flytrafikk. MoC oppretter rammen for samarbeid mellom EUs SESAR og Japans CARATS-program Les MoC [her](#).

Transport og regional utvikling

DG REGIOs månedstidsskrift [PANORAMA](#) ser i denne utgaven på hvordan transport og regional utvikling henger sammen.

Elektronisk kommunikasjon og Informasjonssamfunnet

Rundebordskonferanse om bredbåndutbygging

I mars hadde kommissær Kroes oppfordret telekomindustrien å komme med konkrete forslag om hvordan investeringsbehovet for bredbåndutbygging kan møtes. Tre arbeidsgrupper ledet av styreformenn i Alcatel-Lucentm, Deutsche Telecom og Vivendi har sett på internettmarkedet, åpen tilgang og interoperabilitet og finansiering av NGA (ny generasjons breiband). Arbeidsgruppene har på sin siste rundebordskonferanse 13. juli lagd frem 11 forslag. Nykommere og små aktører innen telekom (representert ved bransjeorganisasjonen European Competitive Telecommunications Association, ECTA) kritiserer forslagene for å være skreddersydd til interessene av de gamle monopolistene (organisert i European Telecommunications Network Operators Association - ETNO). I følge ECTA hindrer ETNO-medlemmene fair tilgang og konkurranse og tjener for mye på sine gamle kopperledninger til å ville investere i NGA. Arbeidsgruppen foreslår bl.a. "differensiert forvaltning" av internett, i motsetning til prinsippet om nettnøytralitet. ECTA etterlyser "slutten på regulerings-ferien".

Kommissæren konkluderte med at det ikke er enighet om tiltakene, at investeringene er for lave til å oppnå EUs bredbandmål, at markedet må konsolideres ("sufficient scale and specialisation") og at det trengs et felles europeisk regelverk, åpne og interoperable standarder og samarbeid mellom industrien. Kroes planlegger to nye initiativ til september: en anbefaling om hvordan nettoperatører skal beregne betaling for nettilgang og en konsultasjon om ikke-diskriminerende nettilgang.

Les KOMs pressemelding [her](#), og artikler i media [her](#) og [her](#).

EU-statistikk om privat bruk av eKom

Ny Eurobarometer om privat bruk av eKom viser at 98 % av husholdningene har telefon og 89 % mobil, 62 % har begge deler, 27 % bare mobil. 42 % av husholdningene bruker pakketjenester som inkluderer TV, internett og mobiltelefon og 65 % begrenser sin bruk av mobiltelefon pga kostnader. En firedel sier at internett-tilkoplinga ikke tilsvarer det som ble lovd i kontrakten. Likevel har bare 12 % byttet operatøren, mens 12 % har lyst til det, men ikke gjort det pga. hindringer (som for eks. at de kan miste tjenesten i en periode). KOM har bedt BEREC å se på slike hindringer og undersøke tjenestekvalitet og åpenhet av internett. KOM undersøker parallelt påstått og reell hastighet av internett. Rapportene blir lagd frem i slutten av året og KOM vil eventuelt komme med forslag å stramme inn reglene. Les KOMs pressemelding [her](#).

Implementering av telekompakken forsinket i 20 medlemsland

KOM har 19. juli sendt brev til 20 medlemslandene fordi de ikke hadde implementert de nye telekomreglene fullstendig. Bare Danmark, Sverige, Finland, Estland, Irland, Storbritannia og Malta har holdt tidsfristen 25. mai. De nye reglene gir foretak og forbrukere nye retter innen telefoni, mobiltjenester og internetttilgang. Kommisjonen får større tilsynsmakt og BEREC får utvidet regulatorisk myndighet. Les mer [her](#).

KOMs rullerende arbeidsprogram

Det rullerende arbeidsprogrammet er et nyttig verktøy for å holde seg oppdatert om planlagte initiativ fra KOM. Programmet ble sist oppdatert 20. juli. Bl.a. varsler KOM følgende initiativ utover høsten:

Elektronisk kommunikasjon

- Rapport om mulige endringer av "Universal Service" direktivet etter en høringsprosess.. Senere, ved årsskiftet, planlegger KOM en anbefaling om forholdet mellom "Universal Service" direktivet og "Citizens Rights" direktivet m.h.t. bredbåndtjenester.
- Flere initiativ for å revidere forvaltningen av radiospektrum, f. eks. harmonisering av 2 GHz bandet, og handel med spektrum rettigheter (4. kvartal)

Luftfart

- "Airports Package". Polsk EU-formannskap vil prioritere revisjon av "bakkehåndteringsdirektivet". (Forventes framlagt i oktober)
- Forslag til styrings- og finansieringsmekanismer for SESAR-programmets deployeringsfase (oktober)

Trafikksikkerhet

- KOM anbefaling om eCall rettet mot telekom-operatører, basert på bruk av felles nødnummer E112 (september)
- Forordning om "roadworthiness testing" av kjøretøyer og tilhengere. PL-formannskapet vil prioritere saken dersom den fremlegges som planlagt i september

Veg

- Revisjon av regelverket for digital tachograf. [Forslaget](#) ble framlagt 19.juli. Rådsarbeidsgruppen har startet behandlingen.

Horisontale saker

- Melding om passasjerrettigheter i alle trafikkslag; adekvate regler eller behov for endringer (oktober)
- Melding om erfaringene med Marco Polo programmet 2003-2010; grunnlag for utforming av et evt. tredje MP-program (september)

Planlagte initiativ resten av 2011 finnes [her](#).

FORMANNSKAPET – MINISTERRÅDET – MEDLEMSSTATENE (MS)**Uformelt ministermøte diskuterte OPS for transportinfrastruktur**

Det polske formannskapet arrangerte uformelt ministermøte 5.-6. september for å diskutere finansiering av transportinfrastruktur og spesielt OPS. Polen ser denne finansieringsmodellen som egnet i tider med stramme offentlige budsjetter og ønsker felles europeiske regler for OPS, bl.a. definisjon og avgresninger, risikodeling, samt konsekvensene for statsgjeld. Polen vil at den offentlige delen av OPS ikke lenger blir definert som offentlig gjeld i Eurostat sin statistikk. Under diskusjonen fikk Polen motforestillinger fra flere delegasjoner. Medlemsland som Storbritannia og Frankrike som lenge har hatt OPS-regler, ser ikke behovet for felles europeiske regler. Og hvis det er offentlige utgifter syns det vanskelig å ikke bokføre de i statistikken. Visepresident Kallas sa at EU skal bidra til utveksling av god praksis om OPS og fremme finansiering av infrastrukturprosjekt ved hjelp av EIB, men sa også at felles regler ikke er under utarbeidelse.

EUROPAPARLAMENTET (EP)**TRAN diskuterte Jernbanepakken**

På sitt siste komitémøte før og første møte etter sommerferien (hhv 11.-12. juli og 30.-31. august) diskuterte TRAN omarbeiding av Jernbanepakke I. Rapportøren presenterte kompromissforslag bl.a. om overvåkningsmyndighetens selvstendighet, finansiering, og forholdet mellom operatørselskap og andre som vil bruke tjenesteinnretninger. Arbeidet med å finne kompromiss har kommet langt, men det er det fortsatt en del stridsspørsmål internt i parlamentet mellom politiske grupper, men også mellom ulike nasjonale interesser. Bl.a. har rapportøren ikke fått gjennomslag for sitt ønske om fullt skille mellom infrastrukturforvalter og togselskap, dvs en avvikling av holdningsselskapsordningen som praktiseres i en del MS. Avstemningen i TRAN er i oktober og i plenum i november. Dagsorden og saksdokumentene til møtene finner du [her](#) (juli) og [her](#) (august).

Kritiske merknader til Hvitboken fra rapportøren

TRAN drøfter 8.september utkast til rapport fra MEP Mathieu Grosch om KOMs Hvitbok om EUs transportpolitikk. Grosch slutter seg til KOMs 2050 mål, men ønsker en raskere tempoplan. Han foreslår derfor bl.a. spesifikke klimamål for 2020 i alle transportgrener, og at det skal foretas en årlig vurdering måloppnåelsen Med 2010 som referanse foreslår Grosch at man innen 2020 skal ha oppnådd:

- 20 % reduksjon i CO2 utslipp fra vegtransport
- 20 % reduksjon i støy og energibruk i jernbanetransport
- 30% reduksjon i CO2 utslipp fra flytrafikken i Europa
- 30 % reduksjon av CO2utslipp fra skipsfarten.

Grosch støtter ikke KOMs kvantitative modal shift målsettinger, og vil heller satse på commodity. Grosch etterlyser videre en finansieringsplan for TEN-T fra MS innen 2015. Videre foreslås det en kraftig økning av Fellesskapets bidrag til infrastrukturbygging: KOM skal samfinansiere minst 30 % av de prioriterte prosjektene. I dag er satsen 10 %, med enkelte unntak opp til 20 %.

Rådet behandlet Hvitboken på sitt møte 16.juni uten å avgi noen felles uttalelse. Dette kan være noe av bakgrunnen for rapportørens "kraftsalve" mot MS i sitt rapportutkast hvor han bl.a. sier: *"I am amazed that the Member States underestimate the European added value of transport policy and obstruct it by implementing directives incorrectly or late."*

Utkastet til rapport finnes [her](#).

EP vedtar bredbåndrapport

Parlamentet har ved siste plenums møte i juli vedtatt egeninitiativrapporten om bredband. Rapporten understreker den økonomiske betydningen av bredbandtilgang for alle (inkludert alle regioner og befolkningsgrupper – spesielt eldre og handikappa). For å oppnå EUs mål om full dekning med 30Mbps innen 2020 trengs det investeringer på 40-60 mrd. €. Tilgang til 100 Mbps bredband for halvparten av EUs husstand krever investeringer på mellom 70 og 180 mrd. €. Rapporten slutter seg til markedsfinansiering, men understreker at offentlig støtte, inkludert EU-midler må være tilgjengelig der det er nødvendig og oppfordrer KOM å tilpasse statsstøtteregulverket tilsvarende.

Rapporten finner du [her](#).

ITRE-komité diskuterer roaming og BEREC

Komiteen for Industri, Forskning og Energi (ITRE) i Europaparlamentet diskuterte tirsdag 30. august BERECs arbeid og spesielt internasjonal gjesting med BEREC og KOM. KOM, BEREC og EP er særlig opptatt av harmonisering i reguleringen i Europa spesielt innen NGN/NGA, internasjonal gjesting og nettnøytralitet. Når det gjelder bredbåndspolitikken er det spesielt viktig hvordan man kan stimulere til større bruk av raskere bredbånd. Nettnøytralitet skal drøftes i komiteen 8. september.

Regulering av internasjonal gjesting vil trolig være nødvendig i mange år framover både gjennom strukturelle tiltak og bruk av maksimalprisregulering for tale, SMS og datatjenester. Der er noe uenighet mellom KOM og BEREC om bruk av strukturelle virkemidler, samtidig som maksimalprisregulering er lite kontroversiell. En interessant detalj er at BEREC ønsker å få introdusert ordningene mot sjokkregninger som har virket så godt i EØS området, utenfor Europa.

I FOKUS: RENE(RE) BILER OG TRANSPORT

Med mellomrom vil SamferdselsNytt fokusere på informasjon om særlige tema. Denne gangen gjelder det Renere biler og transport. Vi tar opp dette temaet fordi miljø, og særlig tiltak for reduserte klimautslipp fra transport har fått en langt høyere prioritet i EUs transportpolitiske diskusjoner enn tidligere. Vår ambisjon er å frambringe små glimt av hva som gjøres i praksis for å målsettingene slik de bl.a. er formulert i Hvitboken om EUs transportpolitikk.

Fornyning av bilparken – virkinger på miljø og vegsikkerhet

Internasjonal Transport Forum (ITF, OECD sin tankesmie innen transport) undersøker i en rapport virkninger av stimulerings tiltak for fornyelsen av bilparken under finanskrisa i Tyskland, Frankrike og USA på miljø (CO2- og NOX- utslipp) og vegsikkerhet.

ITF konkluderer med at slike tiltak kan være veldig effektive m.o.t. miljø, men bare hvis de er lagt opp på den "riktige" måten og insentivene er treffsikre. Hvis en for eksempel ser på CO₂-reduksjon isolert kan det skje som i Frankrike at bensinbiler blir erstattet med dieslbiler som riktig nok slipper ut mindre CO₂ men mer NOX. I Tyskland var tiltakene ikke så effektive som de kunne vært fordi færre mellomstore biler ble erstattet med flere små. Alle tre ordninger økte vegsikkerheten ved at nye biler har bedre sikkerhetsteknologi. Les rapporten [her](#).

Biodrivstoff og arealbruk

Tolv Europaparlamentarikere fra de fleste politiske partigrupper har i et brev bedt KOM om å legge frem en spesifikk verdi for hver enkel plante som brukes for å produsere biodrivstoff. KOM skal snart legge frem sitt forslag for hvordan man kan beregne den samlede miljøeffekten av biodrivstoff. Den såkalte ILUC-verdien viser konsekvensene av at areal blir brukt til dyrking av biodrivstoff i stedet for for eksempel skogareal eller matjord. KOM vurderer for tiden ulike metoder for beregning av ILUC-verdien.. Miljøbevegelsen frykter at KOM bruker en metode som fører til enda mer dyrking av miljøskadelige første generasjons biobrensel på matjord i stedet for å fremme utvikling av nye biobrensel.

Les mer [her](#).

Flyselskap satser på biodrivstoff

Flere flyselskap har startet forsøk med bruk av biodrivstoff. Verdens nest største flyselskap Lufthansa har til og med satt i gang første flyrute på biodrivstoff mellom Frankfurt og Hamburg. Les mer [her](#).

Gassbiler

Gassbiler virker lovende i tider med høy oljepris, fordi gass er billigere og mindre forurensende enn både bensin og diesel.. En rapport av det franske forskningsinstituttet IFRI analyserer hva et gjennombrudd av gassbiler i markedet kan innebære og om dette er ønskelig. Konklusjonen er at gassbiler vil være en miljøgevinst bare i land med lav eller ingen standarder for CO₂-utslipp. Videre kan gassbiler hindre markedsgjennomslag for elbiler og dermed kan sistnevnte ikke fungere som balanse eller energilager for fornybar energi. Også prisen kan bli høy med en krevende infrastruktur og med forventet høy fremtidig gasspris. Det pekes også på at gass alternativt kan bli brukt mer effektivt til elektrisitetsproduksjon.

Les IFRI analysen [her](#).

IEA veikart for elbiler

IEA har oppdatert sitt veikart for elbiler og hybridbiler. Tallene viser at bilprodusentene planlegger mindre produksjon av elbiler enn det landene forutsetter i sine planer. Veikartet inkluderer tiltak og mål for å øke tallet på rene biler. Les mer [her](#).

EU støtter forskning på elbiler

EU støtter et europeisk forskningsprosjekt "GREEN EMOTION" som skal fremme elbiler. Les mer [her](#) og [her](#).

Dejlig å være elbil i Danmark

Selv om flere land og EU satser på elbiler er det fremdeles mange hindringer for at elbiler får virkelig gjennomslag i markedet. En av de største utfordringene er utbygging av nødvendig infrastruktur Dette har det amerikanske firmaet Better Place tatt med i sin markedsstrategi: Med et nytt konsept som lanseres i september vil firmaet – i samarbeid med Renault- erobre markedet i Danmark: Better Place sørger for infrastrukturen og alle tjenester elbileieren måtte trenge. Firmaet bygger for eksempel 900 lade stasjoner over hele Danmark. I tillegg får hver kunde sin stasjon hjemme og det plasseres robot drevne stasjoner langs motorvegene der folk som reiser lange strekninger kan skifte batteri.

Danskene som kjøper elbil kan velge mellom fire forskjellige kontrakter. Den dyreste koster 399€ i måneden. Med økende bensinpriser regner firmaet med at en bileier sparer 20 % ved å kjøpe elbil og inngå kontrakt hos dem. En viktig forutsetning for dette konseptet er at Danmark har fritatt elbiler for ellers høye avgifter. Les mer [her](#). Better Place Danmark sin hjemmeside finner du [her](#).

Storbritannia får elbil infrastruktur

Vindkraftselskapet Ecotricity og bensinstasjon kjeden Welcome Break er i ferd med å opprette verdens første nasjonale nettverk for lading av elbiler i Storbritannia. Innen 18 måneder skal alle selskapets 27 bensinstasjoner på motorvegene i landet ha ladestasjon der elbilen kan lades gratis med lynlading på 20 minutt eller full lading på 2 timer. Nettverket Exeter-London-Edinburgh skal være ferdig om 3 måneder. I Storbritannia finns det i dag 2.000 elbilar og et par hundre hybridbilar med lading over strømmettet. Det er omtrent 400 offentlige ladestasjoner i britiske byer, de fleste i London. Hvis alle 30 millioner biler i Storbritannia hadde vært elbiler hadde strømbehovet økt med 13 % (tilsvarende 10.000 vindturbiner) og 69 millioner t CO₂-utslipp per år hadde blitt spart inn. Les mer [her](#).

IMO tiltak for å redusere CO₂-utslepp

Statene i IMO har blitt enige om en energieffektiviseringsindeks EEDI for å minske CO₂-utslipp fra internasjonal maritim transport. Dette er det første globale bindende tiltaket for å bedre energieffektivitet av nye skip og for mindre CO₂-utslipp. Les pressemelding fra KOM [her](#) og artikkel om saka [her](#).

Lenker:

- Temasidene fra DG MOVE om miljøvennlig transport finner du [her](#).
- Mer informasjon om hvordan øke effektiviteten i vegtransport: [Artikkel fra SETIS](#).

Konferanser

European Electric Vehicle Congress 26.-28. oktober i Brussel. Se konferansens website [her](#).

Innovation in transport for sustainable cities and regions, Brussel 29.-30. November. Programmet finner du [her](#).

Høringer

Alternative drivstoffer

KOM har en høring i forbindelse med den kommende EU-strategien for alternativ drivstoff og initiativet "Clean Transport Systems (CTS)". Gjennom høringen ønsker KOM innspill til utformingen av strateggi og eventuelle lovforslag. Høringen har frist 6. oktober. Websiden for konsultasjonen ligger [her](#).

Vurdering av det indre vegfraktmarkedet

Frem til 31. oktober har KOM en høring gående for å vurdere det indre markedet for vegfrakt. Konsultasjonen ligger [her](#).

Utfyllende regler for Euro 5/6 og Euro VI

En annen høring om videre tiltak mot bilutslipp ("utfyllende regler for Euro 5/6 og Euro VI") er åpen frem til 20. oktober. Websiden finner du [her](#) og høringsdokumentet ligger [her](#).

Vennlig hilsen

Olav Grimsbo

Transportråd

olgr@mfa.no

+32 (0) 2 238 74 44

Willy Jensen

Post- og teleråd

wije@mfa.no

+32 (0) 2 238 74 63

SamferdselsNytt utarbeides i samarbeid med rådgiver [Marit Schweiker](#)

